ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճմուիյէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՊՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՌԻՊԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ԴԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3իւնճիւ սահիֆէյէ . . 5 ղրշ.
4իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ սուճարէ սարրաֆլըգլը այլը.
2 վէ 3իւնճիւ սահիֆէլէրէ . 6 ղրշ.
4իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր.
Պէվատար նաֆիյա տայիր պէնտլէր [illegible] գապուլ օլունաճագ վէ [illegible] էվրագ իատէ օլունմայաճագ.

30 Բարա

Խուարէզմաշէհի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր։ — Դաւէթանըն ումուրու խուսուսը վէ Թահրիրիյէ [illegible] քեաֆֆէյի մէքվաթլ հագգընտա, Միւտիրի գազէթէ Տիգրան Չիւէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմալը կիւպի, քեաֆֆէյի մէքթուպլարըն տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 20 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Կաչէն գէչէ Պօսթօն նամ գազէթանըն պէեանընա կէօրէ, Բուսիա թազմինաթը հարպիյէսինին թէէտիյէսի վէ Թէսվիյէսի իչիւն տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Բուսիա տէվլէթի արասընտա մուվաֆագաթ հասըլ օլուպ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ Թարաֆընտան Բուսիայա սէնէվի օն միլյօն ֆրանգ թէէտիյէ օլունաճագ, վէ պու մէպլաղ պաղը վիլայաթը Շահանէ վարիտաթըյլը լուսումամ վարիտաթընըն էօզիւ իլէ Թէէտին իտիլէճէք, վէ մէպլաղը մէզգիւր աուհատը Թահ[illegible] նամընա Թահսիլը վարիտաթը մէմուր օլան մէճլիսի իտարէ մարիֆէթիլէ Թահսիլ օլունաճագ տըր.

—

Մըսըր Բոսթամ ինկիլիզ գազէթասընըն Մըսըր հագգընտա եազտըղը պիր պէնտէ չէօյլէ պիր ֆըգրա օգունմուշ տըր.

«Մ. Կամպէթթա պու տէֆա Շէրպուրկ Թէրսանէսինտէն ավտէթ իթմիշ օլան Ֆրանսա պաչթիւ Նագըրը ըզ նէզտինէ տավէթ լէ պիր գաչ սաաթ միւզաքէրաթտա պուլունմուշ Մըսըրա գոմ վէթլի պիր Ֆրանսըզ տօնանմասը նըն սէվգի նէ գատար գէմանտա միւմքին օլապիլէճէյինի Թահգիգ մագսատինէ մէպնի օլտուղունու անհայը վուգուֆատան պաղլալըլը միւլիմմըթը մէվսուգլէրինէ խիթինատէն պէեան իտէյօրլար.»

—

Խաւան աճիրի Մ. Գանտար մընթաղ հասգուրը Շահանէէ տարաֆ իւթանըն էն ուֆուպնըն վուգուր վէֆա Թընա մէպնի պու միւլազգաթըն Թէէխիր իտիլտիկինի տիւնքի նիւսաէտիգտէ եագմըչ իտիք.

Ալտըղըմըզ մալումաթը ախիրէտէ կէօրէ, միւլագաթը մէզգիւրէ եարընքի բէնշէնպէյէ կիւնիւ վուգու պուլաճագ տըր.

—

Բիվայէթէ կէօրէ, Տէրսանէ Թէչքիլիւ իտէճէք օլան բուսումաթ մէճլիսը իտարէի ճէտիտէսինտէ իթալիանըն Տէրսանէթէ սէֆարէթ պաչ Թէրճէմանը Մ. Վէրնօնի ազա Թային օլունաճագ տըր.

—

Լէվանթա պէրվէնէը աթի օգունմուշ տըր.

«Վիյէթտիւմիզէ կէօրէ, Հարպիյէ Նէզարէթի Ճէմէն իւմթիլաը նա քէսպը վէխամէթ իթմիշ Նազըրլըա պագմագտա օլտուղունտան, իւմթիլաը մէզգիւրըն մէնի գըշ[illegible] Թէտապիրի լազըմէ իթմիւմէ իթմէք իչիւն քիւլլիյէթլի Թախսիսաթ Թալէպ օլունաճագ տըր. Բիվայէթէ կէօրէ, Թալէպ օլունան մէպլաղ 900.000 լիրայա պալիղ օլմագտա տըր. Էկէր տարիւլֆարպ օլունաճագ օլան վիլայէթը մէզգիւրէնին ուզագլըղընա պագըլըր իսէ, պու գատար պիր մէպլաղըն լազըմ օլմատըղընա հիւքմ օլունամազ. Էկէր հարէքէթը իւձանիյէ վախիմ իսէ, վէ էախուտ վախիմլէշմէսինէ էսպապը միւհիմմէ վար իսէ, աահա ազիմ Թէտարիքեաթտա պուլունմագ իգթիզա իտէր. Գիրա իստանը մէզգիւրըն նէ տէրէճէէ գատար քէսպը վիւսաթ իտէճէկինի վէ էախուտ գըթաի մէզգիւրէնին հանկը Թարաֆընտան հարէքէթ պէտ իթմէք լազըմ կէլտիկինի քէշֆ իլէմէք իմքեանըզ տըր.»

—

Ինկիլիզ գազէթալարընըն պէեանընա կէօրէ, իւմթիլաը էալըգ Տալմաչեայա վէ Հէրսէկտէ օլմայըպ, Պօսնայա տախի սիրայէթ իթմէքտէ իմիչ.

Տալմաչեայա Լօսթիգա էհալիսի Ավուսթրիա գարագօլլարընը Թարտ իտէրէք պիր քիւչիւք ճիւմ[illegible] հուրիյէթ Թէչքիլ իթմիչլէր իմիչ.

—

Սընտօրը գազէթասընըն վիէննա մուխապիրինտէն ալտըղը մէքթուպը մալումատըսընըն պիր ֆըգրա միւհիմմէսի տիր.

«Ավուսթրիա հիւքիւմէթի Պօսնագ անկըն չըմտալը ղարպիսինտէ ումումի պիր իւմթիլալըն զուհուրա կէլէճէկինէ տաիր մալումատը ալ մըշ տըր. Պու իւմթիլալ Սըրպիա միւհարէպէսինտէն էվվէլ օլմուշ կիպի, Հէրսէքտէն պաշլայաճագ, վէ օրատան Տալմաչիա Նահիյէլէրի իլէ Պօսնա գըթասընա գատար Թէմէսսիւլ իտէճէք տիր.

«Իւմթիլալը Գարատաղ էհալիսինին տախի տախիլ օլմասը իհթիմալաթը գարիպէտէն օլուպ, Գարատաղ պէյի Ֆամիլեասընը Պարիս կէօնտէրմիչ, վէ մուխաէէմաթը իսմինասը օլունտուղու կիպի բրէնսին ֆամիլեասը Իթալիայա կէօնտէրիլմէք մուսաամմէմ պուլունմուշ տըր.

«Մէհաֆիլը սիյասիյէտէ իւմթիլալըն պաշ օլտուղու զէման, արթըգ Գրիվօչի նամը աղը գա պիլէ սըլընմայըպ, մէսէլէնին էհէմմիյէթը սիյասիյէսինտէն պաշ օլունույօր. Պօսնանըն ճէնէպը չարգիյէսիյլէ Հէրսէք Թարաֆլարընտա վէ Գարատաղ հուտուտունտա իւմթիլալա հազըր օլան ասիլէրէ Նիսպէթլէ Գրիվօչի ասիլէրի հիչ մազգուրընտա աատ օլունաճագ. Հէրսէքտէ պու տէֆա պաչլայաճագ օլան իւմթիլալ 1865 սէնէսի իւմթիլալընտա Պէնգամին նամ տահի սէրքէրտէսինին գապիլ օլուպ էպէտը մաղլուպ չըգմըշ տըր.

«Շիմտի օլտուղու կիպի, օ զէմանքի իւմթիլալ տախի Նօվէզին գա վէ Խոթօմէ պաշ կէօսթէրմիշ իտի. Զիրա օլունան մահալլէրտէ յունվար այընըն 9րնճը կիւնիւ 300 գատար ասի Շնայտը գարագօլլարըյլա միւսէլլահ օլտուղլարը հալտէ, Ավուսթրիանըն պիր ֆըգա ժանտարմասը իղթիրինէ հիւճում իտէրէք, ճիւմլէսինի մահվ իթմիչլէր տիր.

Ավուսթրիա իտարէսինէ ալընմըշ օլան իսլամ ժանտարմալարըն քեաֆֆէսի պու էսնատէ պիրտէն պիրէ ղայիպ օլտուլար. Զանն օլունտուղունա կէօրէ, իսլամ ժանտարմալար ասիլէրէ պիրլէշմիչլէրտիր.

«Սըրպիա հուտուտու իւզէրինտէ տախի պիր չօգ ասիլէր կէօրիւլմիշ տիր. Պունլար չալըշլարը հիւքիւմէթէ մալիւմ օլան բունալվիտէ մուհարրիքլէրինին Թահթը իտարէսինտէ տիրլէր.

«Հէրսէք վէ Տալմաչիա Թարաֆըյլը Ավուսթրիա տէվլէթի գուվվէ իւ բիւլիւյէ սէվգ իթմէտէ իւմթիլալը Թէսքինէ պաշլամատան սօնրա բէք գօլայ մուվաֆֆագ օլամազ. Պօսնա վէ Հէրսէք էհալիսինին քեաֆֆէսի Ավուսթրիա խըրտումէթը ասքէրիյէսինի գապուլ իթմէ մէմէքտէ միւթթէֆիգ կիպի տիրլէր.»

—

Գօլէօնիա Բօյլիէ գազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, Ավուսթրիա իլէ Գարատաղ պէյինտէ պիր մուգավէլէ ագտը խալաչարը էսնայը օլուպ, անճագ Գարատաղ մէմալիքինէ տուխուլ իտէն ասիլէրին սիլահլարընը Թօփլայըպ, պիր Թարաֆ հիւքիւմէթլէրէ Թէսլիմ օլան վէզայիֆի իսֆա իթմէսի բընբէնսը մուամիլէ հաէն Թալէպ օլունմուշ, վէ բրէնս տախի պու Թալէպէ րիզա կէօսթէրմիշ տիր.

Շու էսնատէ ասիլէրին պուլունտուղլարը էհալիթիա 24000 Ավուսթրիա ասքէրի պուլունույօր. Ասաքիրը մէրգումէյէ 12000 իմ տատ ասքէրի տահա իլավէ օլունաճագ տըր.

Պիր չօգ Հէրսէքլիլէր ասիլէրէ պիրլէշմիչլէրի կիպի, Հէրսէքին պաղը քէօյլէրինտէ տէ հիչ քիմսէ գալմամըշ տըր.

Հէրսէքլիլէր պիւսպիւթիւն ասիլէրէ պիրլէշմիչ օլտուգլարընտան, խանըն Պօսնայա սիրայէթ իթմէսի միւհթէմիլ տիր.

—

Պուլկարլըրը պէր վէճհի աթի եազըլըյօրլար.

«Հէր կիւն պուրայա Բուսիայա գալմայը վիւրուտ իթմէքտէ տիր. Պանալարըն քեաֆֆէսի էլէլբույա կէլիյէլէր, ֆայտալըլար հալտէ Բուսիայա ալըմէթ իտէյօրլար. Պու սըրատա Հէնըը մէզգիւր Օսմանլը—Պուլկար շէհրինտէն գիյատէ պիր Բուս չէհրինէ պէնզէմէքտէ տիր. Պու գալըթ առանը բէք չօգու Պուլկարլարտան կէչէճէք էերտէ, բէնի վէ Սիլիսթրէ էօլունու Թութարագ օրատան տա մէմլէքէթին իչէրիլէրինէ կիտիյօրլար.

«Ժէնէրալ Տօդթօրով պուրատա (Պուլկարիստէ) աուրմաթըզըրնատան, տէմիր էօլ սէթաարինընտա Բուս սէֆարէթխանէսի մէմուրլարընտան պիրին մուամիլէ Ժէնէրալա պիր Թագըմ էվրագ վէրիպ, քէնտիսի տէ անտէն պիր բաքէթ ալմըշ տըր.

«Բանօլավիսթ գօմիթէսի Բուսճուգտա պէօյլէ պիր մէճլիս ագտ իտուպ, օրատա Բուզաօվա լիսի բրէնս Տօնտուգօֆ Գօրսագօֆըն պիր մէքթուպը գրաաթ օլունմուշ տըր. Պու մէքթուպտա մումաիլէյհ բրէնս՝ իչ կէօրէճէք վագթ կէլմիշ օլտուղունու «պէօյիւք Սլավիստան մուհիպլէրինէ» իչար իթմէքտէ տիր.

«Ֆէսատը Հալքլարըյէ հէնուզ Պուլկարիստէ օլուպ, բրէնս Բուսըգօֆտան տէֆամէ տավէթ օլունմուշ տըր. Կէլէճէք հաֆթա մէմալիքէ հիվէլգրատա կիտէճէք տիր.»

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Սալթանաթը Սէնիյէնին Աթինա սէֆարէթի Թարաֆընտան պապը Ալիյէ խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, չու սըրատա Եունանիստանտա վագը Աթինա վէ Թէսալիա Էհալիլէրինէ սըգըր խաստալըղը իճրա հիւքմ իտիլտիկինէ օլտուղունտան, մէզգիւր խասթալըղըն մէնէ Թէվէսսիւէի իչիւն Թէտապիրէ իհթիյաթիյէ Թէտապիր իխտիար իտիլմէք իչիւն Խանիա հաստալըգ մէմուրիյէթինէ էվամիր լազըմէ իթա օլունմուշ տըր.

—Աղըզըը Թալիմաթը ճէտիտէ իւզէրինէ, Ֆրանսըզ բօսթասը Պօլ կարիսթան իլէ տաղըստան տաղըռայա մուխապէրէ իթմէյէ մէմուր օլմուշ տըր. Պէյօղլու, Գալաթա վէ Սթամպօլտաքի Ֆրանսըզ բօսթախանէլէրի պունտան պէօյլէ հէր հաֆթա սալը վէ ճումա կիւնլէրի էմարէթը մէզգիւրէ բօսթախանէլէրի իչիւն մէքթուպլար ալըպ ու գապուլ իտէճէքլէր տիր.

—Բուսիատա եաչօտիլէրէ վուգու պուլան հագարէթ վէ Թաագիպաթ ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթմէք իւզրէ Մանչէսթըրտա պու կիւն պիր ճէմիյէթ իճթիմա իտէճէք տիր. Պու մագսատէ մէպնի Լիվըրբուլ իլէ Ինկիլթէրրանըն տիկէր պաղը պէօյիւք չէհիրլէրինտէ տախի պու կիպի իճթիմալար վուգու պուլաճագ տըր.

—Բումանիա գրալը Թարաֆընտան, Թութրախան—Սէվէրինտէ Օսմանլը չէհպէնտէրի պուլունան Էրնէսթ Էֆէնտի Գուչի սը Բուման նիշանընըն օֆիսիէ րութպէսի իթա գըլընմըշ տըր.

—Ատանա վիլայէթի պիտայէթ մահքէմէսի միւտտէիի ումումի մուավինլիկի՝ Ն գիտա պիտայէթ մահքէմէսի միւտտէիի ումումի մուավինլիկինտա Ն միւնֆասըլ Ֆիգրի Էֆէնտիյէ Թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր.

—Մէմալիքի մահրուսէի Շահանէ գապանխինա միւտտէթինի իքմալ իթմիշ օլան հաճիլէրտէն պիր մըգտարը տիւնքի կիւն Տէրսաատէ վիւրուտ իթմիշ տիր.

—Տիւրպիւքիր միւթէսարրըֆլըղընտան օլուպ, 8—9 այտան պէրու Սթամպօլտա պուլունան Գազագ Էան Օվսէփ Էֆէնտի պու կիւն Հալէպէ միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէն հարաքէթ իթմիշ տիր.

—Էրզրումտան Թէլէֆօնլա Հաքքեարի Պա եազըլըլըղընա կէօրէ, իրանտա կէօնտէրիլմէք իւզրէ Թրապիզօնտան Էրզրումա վիւրուտ իտէն էմթաալըն էննէ[illegible] պապը սանտըգլարը Տէրսանէ[illegible] պիր խայլը պէկլէ Մարթինի Թիւֆէնկի իլէ պիր գաչ սանտըգ ֆիշէնք էսլահը զահիր օլմուշ վէ պունլարը գաչագ էթմէք ուզրէ Թամ վարէ Թէպզէ Ըմընէ էտէճէք Թէլէֆիք Ըմըն մագամնա մէչուր վէ իմէնէ վէ տէրպատը պէթէն [illegible] եօլուպ էօլունմուշ տըր.

—Ծիւլիւրֆէնտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, կէչէնտէ պիր չիֆթճինին Թարլասընտա Նագլ իթտիկի կիւպրէնին ալթընտան պուլունտուղու 40,000 լիրա մըգտարը պիր մէպլաղ Մէարիֆ Նէզարէթի մարիֆէթիլէ մահալը մէզգիւրտէ Թէրագգիի մէարիֆէ սարֆ իտիլէճէկ կիպի, մէպլաղը մէզգիւր իլէ խարապա եիւզ Թութմուշ օլան պիր տէ մէքթէպ Թամիր օլունմուշ տըր։ Բէզգա պիր տէ մէքթէպ ինշա իտիլէրէք, ճիվարտաքի գարիյէլէրին չօճուգլարընա Թահսիլ ուլում իթտիրիլէճէք տիր.

—Գարնավալ օլմագ միւնասէպէթիլէ Պէյօղլունտա կիճէլէրի պըլըզ կիրէն գատըն վէ էրքէքլէրտէն պազը քըյաֆէթ միւնասէպէթսիզ էլպիսէ կիյինմէքտէ օլտուգլարընտան, պունտան պէօյլէ խօճա, Օսմանլը գատըն, բաբազ վէ բահիպէ գըլըղընա կիրէն մասկարալար Թութուլուպ, էն խափիֆ գարագօլխանէյէ կէօթիւրիլէճէք վէ քէնտիլէրինտէն ճէզա ալընաճագ տըր.

—Բէլէտիյէ պէշինճի տայիրէ Թէլէֆօնլա եազըլըլըղընա կէօրէ, Ժէնէրալ Զէրէվին պէյէհինտէ սուր գասա մէճիտիյէսինտէ պուլընտըղը իչիւն իտամ ճէզասընա հիւքմ օլունմուշ օլան Լանգօֆաքի Բէթրօ Բավլօ գալէսինտէ ասըլմըշ տըր.

—Ինկիլթէրրա վէլիահտը աճը բըրէնս տը կալըն իքի մախտումը եազընտա Հինտիսթանտան ավտէթ իտէրէք Ատինայա օղրայաճագ, վէ տայըլարը պուլունան գրալ Ժօրժա միւսաֆիր օլաճագ լար տըր.

—Խուանիմտանտա Պիթին նամ մահալտէ իքէն Բաբագախարի նամընտա պիր գատըն 122 եաչընտա օլտուղու հալտէ պու տէֆա վէֆաթ իթմիշ տիր.

—Կէչէնտէ Թէպասի Օսմանիյէ իլէ էնէէպիլէր պէյնինէ վուգու պուլան ճինայէթ վէ ճէրայիմին գօնսօլօսլարըն միւտախալէ իթմէքսիզին, ֆասլ ու բույէթի հագգընտա պիր գարար իթթիխազ օլունմուշ, վէ մուախարէն պու գարարըն կէրի ալընտըղը մալիւմ տիր.

Սըրպօլ գազէթասընըն իգտիտ մուխապիրի մէզգիւր գարարըն կէրի ալընտըղընտան, յունվար 26 Թարիխլի մէզգիւր գազէթայա կէօնտէրտիկի պիր մէքթուպտա օգունտուղունա կէօրէ, պիր Բուսիալը Թէպասի Օսմանիյէտէն պուլունան պիր քիմսէնէտէն պիր մըգտար մէպլաղ իսթիգրազ իթմիշ, վէ պիր գաչ այ սօնրա տայինինէ ալէյհինտէ տավա իգամէ իթմիշ տիր. Տավա չօգ վագթ սիւրմէտէն, մէլագաթիլ[illegible] Բուսիալը մէրգում բույէթի Թէպեանը Թալէպ Թէսլիմ օլունմասընը Բուսիա սէֆարէթինէ մէրգում Բուսիալը կէլտիքտէ, պօրճու նուն 5 գըրմընտան 4ինի իտա իտիկինի վէ հալթթա իչպու Թէսլիմի սէնէտին գարըլնա գայտ օլունտուղու, Ալաճագլընըն Պէլգիւմ Թէսլիմ իտիլմէսի պու կիւն Թէսլիմ մահքէմէյէ Թէհուիլ օլունմուշ, ֆագաթ Բուսիալը սէնէտին ղանըր մէսուլիյէթինէ պէլ կէօրմէք նիյէթինտէ իսէ տէ, Բուսիալըյա սէնէտին ղահրը մուայէնէ օլունմասընը իւզրէ մէրգում մէպլաղը Թէմամըյլա ալամայաճագընը կէօրէրէք, մէզգիւր սէնէտտէ պու կէօսթէրմէսի մէրգում Բուսիալը կէօթտէրմիշ տիր. Մէրգում Բուսիալը Թէզտիր իտիլմէսինտէն իգթիզա իտէն Թէտապիրի ալընմաղա գարար վէրիլէրէք, Թէսլիմէ Թէշէպպիւս իտիլմէսի պու կիւն Թամամէն Թալէպ օլունմուշ, վէ մէրգում Բուսիալըյը գարար վէրիլմիշ օլուպ, մէրգումը պիր աղ եագը էքմէք օլմուշ.

—Ճնտրավէկ[illegible] [illegible]

Յիվանը ճինայէթ միւսթանթիգի՝ միւճրիմ օլան Օսմանլը Թէպասընըն չաղըրըլմաղընա, պէրապէրինտէ Բուսիա գօնսօլօս վէքիլի պուլունան Բուսիալըյը իսթինտատ իտէրէք Բուսիալը բագըր չաղըրըլը, վէ մէզգիւր ճինայէթ մահաքէմէսիյլէ իսթիրդատ իթմէք իչիւն պիր գաչ պիլեաթ իթմէյէ եէտտիւ. Մէզգիւրըն Թիւրքճէյի պիլմէտիկինէ նաէր, Թարաֆըն մէֆսալ պիր գաչ մէմուրու Բուսիայը պու գատարինտէ Նէ սուրէթլէ իթիրաֆ իտէճէկինի միւսթանթիգ սօրտուղունա, Բուսիա գօնսօլօս վէքիլի, իւմ սէօզինտէ Թէտապիր Թէշէպպիւս իտիլմէսինտէն պիր Թէտապիր չէօյլէ պիր ֆիքիր պէյան իթմիշտիր.

Գօնսօլօս վէքիլի միւսթանթիգը մէրգումըն իզահաթը Թէսլիմ օլունաճագ, սէնէտտէ Թէսլիմէ Թէշէպպիւս օլունաճագ, վէ պու Թէպեանը գարարտան ճէզա իթթիխազ օլունմուշ տըր։

Մուամիլէի գօնսօլօս վէքիլի, պիր գօնսօլօս մէմուրիյէթինին Թէյին էտէճէկի Թէպասընըն մէնաֆիինի վիգայէյէ, իւչ վագթը Թէմաֆիլէ օլարագ Օսմանլը մէմուրիյէթինին սուր իսթիմալիյէթինէ մուխալէֆէթ իթմէսինէ սէպէպ օլտուղու Թէսրիխ իտիլէրէք, Բուսիայա պիր Թէնպիհնամէ իթա օլունմուշ, վէ մէրգում միւսթանթիգին Թալէպ իթտիկի պիր քիմսէնին պէյանաթը միւգավէլէսի Թէտքիգ օլունտուղու հալտէ, Բուսիալը պու գարարտան Թիւրքճէ պիլմէտիկի գարագթէրտէ Թէսլիմէ իւզրէ պիր գարար վէրիլմիշ տիր.

Խինէ մէքթուպը մէզգիւրտէ օգունտուղունա կէօրէ, չէհըր մէզգիւր ճիվարընտա մուգիմ օլան ահալիտէն պիր Ֆրանսըզ իգամէթ իթթիկի մահալտէն քէնտի հիսսասընա օլարագ Թաչ հաֆթա սալթանաթ Թէպեանը մէրգում Ֆրանսըզ 4—500 մըգտար մէթրօ Թաչ չըգարըր, ինչաաթ իչիւն Ֆիւրուխթ վէ Թէսլիմ իտէճէք իքէն, պիր կիւն բօսթա եօլունտա Թամիրէ մէմուր օլան Հաճի Իպրահիմ իլէ Թիւթիւնճի Աթհանասը Թաչլարը գալտըրըրլար. Ֆրանսըզ տավա գէթամ իտէր, հիւքիւմէթ իսէ պիր չօգ կիւն կէչտէն սօնրա, մէրգումու պալատէ գիքըր սէպգամթ իտէն միւսթանթիգ կէօնտէրիր.

Միւսթանթիգը մէրգում՝ քէնտիսինէ խապէր վէրիլէն գապահաթլարը չաղըրմաղը էէրտէ, Ֆրանսըզը չաղըրըր, վէ չահիտ կէթիրմէսինի էմր իտէր։ Մէրգում Ֆրանսըզ պիր չօգ չահիտլէր կէթիրիպ, պու չահիտլէր տէ Թաչլարըն 80 գաթըր իլէ մէրգումտան Հաճի Իպրահիմ իլէ Թիւթիւնճի Աթհանաս Թարաֆընտան գալտըրըլտըղընը Թէհաթիւլ ու իգրար իտէրլէր իսէ տէ, միւսթանթիգ՝ պունունլա իքթիֆա իթմէյիպ, գաթըրճըլարըն վէ ֆամիլեալարըն իսմլէրինի պէյան իթմէլէրինի, վէ էվլէրինի կէօսթէրմէլէրինի վէ ղայրի հիւքիւմէթ պուլունմալարընը պուլունուր, վէ օլմատըղը Թագտիրտէ մէրգումտան ալէյհինէ իգամէ իտիլէճէք տավայա հագգը օլմատըղընը մէրգում Ֆրանսըզա պէյան իտէր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պու սապահ կէլէն Բիւլթէնլէր)

Բարիզ 31 յունվ.

Մէճլիսը մէպուսանըն պու կիւնքի իճթիմաընտա, հէյէթը վիւքէլա բէիսի Մ. տը Ֆրէյսինէ՝ խուլասայը ամիտէքի ֆըրքաթան իպարէթ օլան պիր պէեաննամէ գրաաթ իթմիշ տիր.

«Պիզիմ ասըլ տուչիւնճէմիզ մէմլէքէթտէ կէրէք մանէն վէ կէրէք մատտէթէն սուլհ ու ասայիշի մէվճուտ պուլունտուրմագտան իպարէթ տիր. Պիզ կէրէք տախիլտէ վէ կէրէք խարիճտէ սուլհ ու միւսալէմէթ իսթէրիզ վէ պունա մուվաֆֆագ օլմագ իչիւն հիչ պիր Թէքթասիւլտէ պուլունմայաճագըզ. Հէր նէրէտէ Թէէսիրէրինիզ կէօրիւլէճէք օլուր իսէ, պու Թէէսիր լեագաթլը սէպաթլը վէ սուլհ ու սալահա մուվաֆըգ օլաճագ տըր.»

Պահէհու գապինէթօ՝ պէյան նամէի մէզգիւրտէ, էագընտա ըսլահաթը վէ պաչլըճա խըտմէթը ասքէրիյէ միւտտէթինի 3 սէնէ Թէնզիլ իթմէք իւզրէ պիր ըսլահաթը ասքէրիյէ լայիհասը արզ ու Թագտիմ իտիլէճէկինի պէյան իթմիշ տիր.

Պահէհու մէզգիւր գապինէթօ գանունը էսասինին Թատիլ մէսէլէսի չիմտիքի մէճլիսը մէպուսան միւտտէթինին խիթամընա Թէէխիր օլունաճագընը պէյան իթմէքտէն սօնրա չէօյլէ աէմիշ տիր.

«Պիզ ու կիւնի չօղալթմալը չալըչըղըզ. Պիզա միլլէթլէր բօլիթիգա իլէ եաչամալը, մէսայինէ վէ մէնաֆիի մատտիյէ իլէ եաչամալը.»

Պէյաննամէի մէզգիւրէ իլավէթէն պէեան օլունտուղունա կէօրէ, նէ 100տէ 5 տահվիլլէրին Թէհվիլինտէն, նէ տէմիր եօլլարըն հիւքիւմէթ Թարաֆընտան սաթըն ալընմասընտան, վէ նէ տախի էէնի Թահվիլաթ Թէտավիւլէ չըգարըլմագտան տահա պահս օլունմամագտա տըր.

Մ. տը Ֆրէյսինէ՝ խիթամը մէպուսան գայտէսինտէ չէօյլէ տէմիշ.

«Մէճլիսը մէպուսանըն էմնիյէթինի իսթէրիզ. Հիւքիւմէթ իլէ մէճլիսը մէպուսան արասընտա իթթիֆագ Ֆրանսա իլէ Ժիւմհուրիյէթին խայրը իչիւն միւգթազի տիր.» (Էյ չըրբմալար.)

Լիօն մէպուսու Մ. Անտրիէօ՝ Բարիզ վէ Լիօն պօրսալարընըն խալ հը աճըգլարինէ տայիր բէնճէէնպին կիւնիւ պիր Թէգլիֆ արզ իտէճէկինի պէեան իթմիչ տիր.

Մէճլիսը մէպուսանտա օլտուղը կիպի, մէճլիսը Այանտա տախի հէյէթը վիւքէլանըն պէեաննամէսի ալգըշլանմըշ տըր.

Բարիզ 31 յունվար

Խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Իւնիօն ժէնէրալ պանգասը ալէյհինտէ պիր մուհաքէմէ պաշլամըշ, վէ պանգասը վէ Մ. Պօնթուի րըն իգամէթկեահընտա Թահարրիյաթ իճրա օլունմուշ տըր. Տէֆթէրլէրին մուայէնէսինտէ 96 միլիօնլըգ պիր աչըգ մէվճուտ օլտուղու Թէպէյիւն իթմիշ տիր.

Գահիրէ 31 յունվ.

Խըտիվ Թարաֆընտան սատարը իտէն պիր գարարնամէ անքեամէնճէ, միւխթէլիֆ մահքէմէլէրին միւտտէթի պիր սէնէ տահա Թէմտիտ օլունմուշ տըր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մաքսիմէֆունիէսէ իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, Գադըքէօյ Արամեան գըզ վէ էրքէք մէքթէպի չակիրտանը՝ պէյնիլէրինտէ մահիյէ 1 ղրշ. հիսսէլի Արամեան Մաթոգ ընկէրութեան նամընտա պիր ընկէրութիւն Թէշքիլ իթմիշլէր տիր.

Պու ընկէրութիւն՝ Թօբլատըղը հասըլաթը մէքթէպը մէզգիւր իչիւն իլմի հէրմէթ վէ քիմիա էթէվաթընը միւպայէա իտէճէք տիր.

—

Վարչական խորհուրդ՝ պու կիւնքի իճթիմաընտա էնէ աուզինորդ մէսէլէսինին Թէսվիյէսիյլէ մէչղուլ օլաճագ տըր. Վարչական խորհուրդ՝ քարոզիչիք մէմուրիյէթիյէ Սթամպօլտա պուլունան էպիսգոպոսլարըլա վարդապետէրի վէ Տ. Տ. Մկրտեան կիպի իշկիւզար վէ տիրայէթլի բաբազլարը աուզինորդ[illegible] Թաչըրայա իրսալ իթմէք նիյէթինտէ պուլունույօր.

ԱՀՎԱԼԸ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐԻՄԻԶ

Ա.

Ալիմ, քեամիլ, վէ ճահիլ, գատըն վէ էրքէք, միլլէթիմիզտէ հիչ պիր չախս պուլունմամագ քի, մէքթէպլէրին լիւզումունու թագտիր, վէ անլէրին թեգաասիւմիւնի եգ ճան ու տիլ արզու իթմէսին.

Քեզալիք հիչ պիր չախս տախի պուլունմամագ քի, պու գատար արզու վէ ղայրէթտէն սօնրա, մէքթէպլէրիմիզին պուլունտուղուլարը հիմտիքի սէֆիլ հալի իւզէրինտէ պէյանը թէեսսիւֆ իթմէսին.

Խուսուսի իլէ միլլէթիմիզտէ Սահմանադրութիւն ինտասընտան պէրու, մէզքիւր ղայրէթ վէ արզու տէրէճէյի քէմալէ վասըլ օլմուշ, վէ պունլարտան մէմուլ օլունան մունհասսէնաթըն բէք տէ էտնա մերթէպէտէ պուլունմուշ օլմասը իւզէրինէ, հէր ան պէյանը թէեսսիւֆ օլունմուշ, կէօնակէօն թէտպիրլէր թէճրիւպէ օլունուպ, էվվէլքիլէրի կիպի պաթալա վուրուլմուշ, վէ նիհայէթ, էկէր քէնտիմիզի ալտաթմագ իսթեմէզ իսէք, մէքթէպլէրիմիզին խարէսի, ումում սուրէթտէ, պու կիւնքի մէյտանս (յուստհատ) օլունաճագ հալտէ գարար գըլըմըշ տըր.

Սեօզիւմիզ, քիլիսէ մէքթէպլէրի հագգընտա օլտուղունու տա խասսէթէն պէեանէ լիւզում կէօրիւրիզ.

Շու եա պու մէքթէպ, արատըրա բէք գըսսա տէվամ իտէն պիր միւտէթ զարֆընտա, ազ չօգ բարլագճա պիր հալ կէօսթէրտիքտէն սօնրա, եւինէ անլէր տախի, ումում նէթիճէտէ, եանի մէյտանս օլունաճագ հալտէ գարար գըլմըշ տըր.

Վէ մատամ քի հէր հալին պիր սէպէպի վար տըր, քիլիսէ մէքթէպլէրիմիզին չիմտիքի վէ պունտան էվվէլքի մէյտանս օլունաճագ հալլէրինէ տախի, բէք չօգլար թարաֆընտան սէպէպլէր պէյան իտիլմիշ, վէ պիզ պու սէպէպլէրի թօրլաեըպ պունլարտան պիր խուլասա չըգարմազտըր չալըշտըղըմըզտա, անլէրտէն հէման քեաֆֆէսինին տէ պիր սէյագտա չէլլէր օլտուղունու կէօրմիւշիւզ տիր.

Բարա եօգ, բարա եօգ, բարա եօ՛գ....

Գեէան օլունան սէպէպլէրին իչինտէ, չիմտիյէ տէկին պունտան պաշգա պիր էսաս պուլամատըգ.

Ֆագաթ պիզ չու Սթամպօլտա վէ կէօզիւմիւզին էօնիւնտէ պուլունան մէքթէպլէր իւզէրինէ պիր քէրրէ նազար կէզտիրտիկիմիզտէ, պու սէպէպի, պիր եօգլու քեաֆի կէօրէմէօրուզ.

Ձիւնքի պիզ, միլլէթ թարաֆընտան մէքթէպլէրէ չիմտիքի գատար բարա վէրիլմէտիյի վագըթլարը տախի պիլիրիզ քի, չիմտիքինտէն բէք զիյատէ լայըգըլ սուրէթտէ մէքթէպլէր իտարէ իտիլմէքտէ, վէ պու մէքթէպլէրտէն տախի, հիչ տէյիլ իսէ չիմտիքիլէր գատար ալիմ չակիրտլէր զուհուր իթմէքտէ իտի.

Մէսէլա, միւթէվէֆֆա մինէճի Անդրանիկ էֆէնտի վէ Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆէնտի կիւնլէրինտէ Սամաթիա մէքթէպի, քէզալիք իւսկիւտար ճեմարանը վէ խասքէօյ մէքթէպի.

Աճէպա միւպալէղա՞ մը իթմիշ օլուրուզ, էկէր պէեանէ ճէսարէթ իտէրսէք քի, պու կիւնքի կիւն Սթամպօլտա մէվճուտ պուլունան ալիմլէրիմիզին էքսէրիսի տէյիլ իսէ պիլէ, հիչ տէյիլ իսէ նըսֆը, օլ վագըթլարտա մէզքիւր մէքթէպլէրտէ թահսիլի իլմ իթմիշ օլան չակիրտլէր տիրլէր.

Օլ վագըթ, հաֆթատա 60 բարատան զիյատէ ագճէ վէրմէյէն չակիրտլէր իլէ, եօլէ միւքէմմէլ մէքթէպլէր իտարէ իտիլտիյի հալտէ, չիմտի այտա պիր վէ տահա զիյատէ մէճիտիյէ կէթիրէն չակիրտլէր իլէ, նէ՞ իչիւն անլէրտէն տահա զիյատէ բարլագ մէքթէպլէրիմիզ պուլունմամագտա տըր.

Ֆագաթ չակիրտլէրտէն ալընան իւճրէթ էվվէլքինէ նիսպէտէն ազալըր պէչ գաթ ֆազլա պուլունմուշ իքէն, պըրագըլըմ մէքթէպլէրիմիզին պէչ գաթ տահա զիեատէ բարմագ պիր հալ քեսպ իթմէլէրինի, համթաուզայիրի օլարագ, տահա զիեատէ էտնա պիր հալ քեսպ իթմիշլէր տիր.

Պու նէ՞ հիքմէթ տիր.

Բարա եօգ տաւր էօզըրինին հիւքմիւ նէ՞րէտէ գալըրօր.

Եա միլլէթ Սահմանադրութիւն ինտասընտան էվվէլքի գատար մէքթէպլէրէ բարա վէրմէյօր տէմէլի, եա եօգսա, պիզ բարայը գուլլանմանըն եօլունու պիլմէօրուզ տէմէլի տիր.

Իլմի մանթըգ աճքեամընճա, պունտան պաշգա պիր նէթիճէ չըգարըլամըզ գապիլ օլամագ.

Վէ մատամ քի միլլէթ Սահմանադրութիւն ինտասընտան էվվէլքի գատար բարա վէրմէյօր տէճէճէք գատար հագգըգամըթ հալի թեպտիլ իյլէմէմէլի քիմսէնին ճէսարէթի պուլունամամաճագ տըր, իմտի սօնրաքի հիւքմիւ գապուլ իտիպ, պիզ բարայը նէ եօլտա գուլլանաճագ օլտուղումուզու պիլմէօրուզ տէնէրէք մէրտանէ գուսուրումուզու իգրար վէ անըն թամիրինէ ղայրէթ իյլէմէլիյիզ.

Գունա նէ գատար թէէսսիւֆ իթսէք ազ տըր. ֆագաթ թէէսսիւֆ իթմէքլէ հագգըթը հալ թէպտիլ օլամազ.

Պիզ թէքմիլ գուսուրումը բարա եօգլուղունտա օլմայըպ իլլա բարայը գուլլանմանըն թարիգինտէ պուլունտուղունու իսպաթ իտէճէյիզ.

Էկէր կէրէք էվվէլքի վէ կէրէք սօնրաքի ճիհէթտէ եանըլմագտա օլտուղումուզ իքնա օլունաճագ պիւրհանլար իլէ էօնիւմիւզէ վազ օլունուր իսէ, եանըլըշըմըզը կէրի ալմաեա հազըրըզ.

Լաքին միլլէթիմիզ հայաթ խաթտէ էօլիւմիւնէ էսաս օլան պէօյլէ պիր մունհիմ մատտէ իւզէրինէ եազըլըճագ մեսէլէնին իւքմիւ իլէ իգթիֆա իտէմէյիզ.

Ցիւլ իսպաթլարտան պաշգա մագպուլ պիր իլմ թանըթմամալըգ, վէ թանըթմալըգըտա գաբիլ տէյիլ տիր. չիւնքի պու խուսուստա, կէրէք վիճտանըմըզ վէ կէրէք գիւրրիյէթի իսթիգպալ (ապագայ սէրունդ) հուզուրունտա տախի մէսուլ պուլունաճաղըզ. նամըլ քի գիւրրիյէթի հազըր (ներկայ սէրունդ) հուզուրունտա գաթէն մէսուլ պուլունուեօրուզ. վէ պու մէսուլիյէթ, խէճալէ սէպէպլէր իլէ եագայը սըքըլաճագ մէսուլիյէթլէր գապիլինտէն տէյիլ տիր.

Գա խուսուս քի, էկէր միլլէթիմիզ, ումումու ֆիքրինի, պունտան 30—40 սէնէ էվվէլ պիր տէրէճէյէ գատար, վէ չիմտի օն տէրէճէյէ գատար մունթազ սուրէթտէ էլզէմիյէթտէն իտի իսէ, պունտան սօնրա եւիզ տէրէճէտէ էլզէմիյէթտէն օլաճագ տըր.

Ձիւնքի, պունտան 30—40 սէնէ էվվէլ, միլլէթիմիզ, Եւրօպալըլարտան հէման պիւսպիւթիւն այրը պիր հալտէ պուլունուպ, 'վաթանտաշլարըմըզ իլէ պիզ պիզէ տիւշիւպ գալգմագտա, վէ իչլէմէքտէ օլտուղումուզ տախիլի սանաթլարըմըզ իչիւն, ազ չօգ օգունապիլէճէք գատար պիր եագը վէ բէք բէք օն պին ղըրուշ գատար պիր մէյտանը ճէմ իտէպիլէճէք պիր բագամ հիսապը իլէ, իգթիֆա իտէպիլմէմիզ գապիլ օլապիլմէքտէ իտի.

Ֆագաթ Եւրօպալըլար իլէ միւնասէպաթըմըզ չօգալտըգճա, հիչ տէյիլ իսէ անլէրին եագըլարընը օգուեապիլէճէք, վէ պիզիմ օլան հիւսթալըլարընտան պիր նէթիճէ չըգարապիլէճէք գատար ազ չօգ իլիմիմիզի իլէրուլէ կէօթիւրմէլէ մեճպուր օլտուգ.

Ֆագաթ պիր Մինէճինին Սամաթիա մէքթէպի գատար պիրէր մէքթէպ իտարէ իթմէյէ՞ տէ մի նամիւքթէտիր պուլունմագտա եըզ.

Էկէր սահիհէն պու իգթիտարըմըզ եօգ իսէ, գուսուր, բարանըն գըթլըղընտա տէյիլ իլլա էրպապը իտարէմիզ գըթլըղընտա օլապիլիր.

Զանն իտէրիզ քի, բարա եօգ տաւր էօզըրինին, չու չիմտիքի մէքթէպճէ սէֆիլ հալիմիզին սէպէպի մուհթըլաղը օլմաղըղըն, պէնտիմիզին միւսաատէսի տէրէճէսինտէ պէյանէ մուվաֆֆագ օլապիլտիք.

Էկէր պունտան իւզէրինէ արզու օլունտուղու տէրէճէտէ մունասալ սուրէթտէ եագմագ իճապ իթսէ, պիր սէնէտէն իչին կէրիսի ալընամաեաճագ գատար մէսէլէնին մէյտանը օլապիլիր.

Ֆագաթ պիզիմ սալը էֆքեարըմըզ, մէքթէպլէրիմիզին տուսուլը իտարէսի չարքըդըլըղըն, մէքթէպլէրիմիզ չու չիմտիքի սէֆիլ հալինէ պիր սէպէպ մուհթըլագ կէօսթէրմէքտէն իպարէթ օլուպ, անտէն պահս իթմէքլիյի քէնտիմիզէ վազիֆէ իթթիխազ իտէճէյիզ.

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԹԷՀՐԱՆ

Շէհրը մէզքիւր մուխապիրիմիզտէն դեկտ. 21 թարիխլիւ ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր.

Էվվէլքի մէքթուպըմըզտա Բուսիա տէվլէթինին իրան հագգընտա օլան էֆքեարընը պիլտիրտիկիմ միսիլլիւ, կէչէն իքի այ զարֆընտա պուրայա իքի Բուս էրքեանը հարպ զապիթլէրի կէլտիքլէրինի պէեան իտէրիմ.

Պունլար պուրատա պիրէր միւտէթ օթուրտուգտան սօնրա, պիրիսի Բէշթ եօլու, վէ տիկէրի տախի Թէպրիզ, Թիֆլիս եօլու իլէ վաթանլարընա աւտէթ իթմիշլէր տիր.

Ալընան մալիւմաթա նազարէն, մումաիլէյհիմա գաւլթանտան պիրիսի, քի միրալայ իտի, Թէհրանտան Մէշհէտ եօլու իլէ կէլմիշ, վէ Խօրասան էյալ[illegible]ըն թէք[illegible] խարիթասընը չըգարմըշ տըր.

Պուրատա հարպ կագը ֆապրիգասընը եարմագ իչիւն կէլիբ պու ինչաաթը թէքմիլ իտէն Ֆրանսըզլը Մ. Գուաթալ՝ պու տէֆա Թէհրանտա իլէ Բէշթ արասընտա չըմէնտօֆէր ինշաաթ իչիւն իրան տէվլէթինտէն իմթիեազ իսթիհսալ իլէ մէշղուլ օլտուղունտան, սէրմայէ թէտարիքի իչիւն պու կիւնլէրտէ Բարիզէ միւթէվէճճիհէն պուրատան հարէքէթ իտէճէք տիր. Բիւայէթէ կէօրէ, կէլէճէք սէպտեմբէրէ գատար ինշաաթ թէքմիլ օլունպ պուրատա լօգօմօթիվ կէօրիւլէճէք իմիշ.

Իրան տէվլէթինին հալ ու էֆքեարընը պիլէնլէր պու հավատիսէ հիչ պիր էհէմմիյէթ վէրմէեօրլար. զիրա պունլար՝ եօլլարըն պէօյլէճէ խարապ գալմասը՝ իրան տէվլէթինին Բուսիանըն բէնչէսինտէն գուրթուլուպ բահաթ եաշամասը պիր չարէ տիր զաննընտա օլըրլար. Անճագ մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Բուս օրտուսու՝ եօլա, տաղա, պայըրա պագմաեըպ, տօսթան օլարագ իսթէտիկինի գապիլ իթմէքտէ տիր.

Մահը հալին 16նճը չարշէնպէհ կիւնիւ վէլայէթը հազրէթը Շահի օլտուղընտան, եէվմը մէզքիւրտէ եօլլէին էվվէլա հէյէթը սիւֆէրա սարայտա, վէ պաէհտէ վիւքէլայի իրան Թախթը-Մէրմէր նամ մահալտէ նէզտը Շահիյէ գապուլ օլունուպ, միւշարիւլէյհ հազրէթլէրինէ ըեսմը թէպրիքի իֆա իթմիշլէր տիր. Պու սէպէպլէ Թէհրանըն չարշըլարը իւչ կիւճէ աչըգ գալմըշ վէ տօնանմա տախի օլմուշ տըր. Մէզքիւր չարշէնպէհ կիւճէսի նամը Շահիյէ օլարագ մախսուսմարը Նայիպ-իւս-Սալթանէ հազրէթլէրի՝ պիր պէօեիւք զիյաֆէթ քէշիտէ իտիպ, հէյէթը սիւֆէրա, վիւզէրա վէ վիւքէլայի իրան հազըր պուլունտուղլարը կիպի, սուարէտէ տախի ումում Շահզատէկեան իլէ մէմուրինը մուազզամի սաիրէ հազըր պուլունմուշլար տըր.

Պու կիւնլէրտէ սուտուր իտէն պիր իրատէի Շահի մուճիպինճէ, ումում զապիթան վէ ասաքիրը Ասքերիա մօտէլի իւզէրինէ ինթիֆօրմա կիյէճէքլէր տիր. Շահ հազրէթլէրի պէզզամ քէնտիլէրի տախի պու ֆօրմատան կիյէճէքլէր տիր.

Եազընլարտա Օսմանը վէ իրան թէլէկրաֆ խաթլարընըն պաղ գալէ վէ Ցեքման Թարիգի իլէ բապթ օլունաճագլարը մեսմուտըր.

ԿՈՎԿԱՍ

Գըթալի մէզքիւրէ մուխապիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր.

Ցփղիս 21 դեկտ. 1881

Մեծ. Խմբագիր Տէր

Վերջին նամակս Ձեզ ուղղելէս յետոյ մեկնեցայ 'ի Ցփղիս, Կովկասիոյ մայրաքաղաքը.

Ալեքսանդրօպոլէն մինչև Ցփղիս՝ այնքան երկար ճանապարհորդութիւն մը չէ, սակայն մարդ մինչև որ Միխայէլովքի կայարանն իջնէ մօրմէն ծծած կաթը քթէն բերնէն կու գայ, իֆլանեբրու (մէնգիլհանէ) գլխաւորաց յեվարմանը

ԳԱԹԻԼԻՆ ԳԸԶԸ

(1528 Նէ-Եօրգտան թէրճիմէ)

Անտրէ սէօզինէ տէվամ իտէրէք տէտի.

—Պունտան մաատա բէք էմինիմ քի, մէրգումըն սըգ սըգ պուրայա կէլմէսինին մագսատը թէմամըլըա ճիտտի օլուպ, հիչ պիր նիյէթը ֆասիտէսի եօգ տըր, վէ Մ. Մօժիրօն Մատմազէլ Լիւսի Վէրտիէյէ գօրթէզանըլըգ իթմէք ֆիքրինտէ տէյիլ տիր...

—Սահիհ էմի՞ն միսինիզ, միւսիւ Անտրէ —սիւալըլ իթտի իչճի պաշը՝ տիք տիք տէլիգանլընըն կէօզլէրինին իչինէ պագարագ:

—Էվվէթ —ճէվապ վէրտի Անտրէ— թէմամըլըա էմինիմ. Պինապէրին, Բիւէր, բէճա իտէրիմ, մէրգում հագգընտա պէօյլէ ֆէնա տիւշիւնճէլէրտէն վազ կէչինիզ. պէնի գըրմըշ օլուրսընըզ, զիրա Մ. Մօժիրօն պէնիմ իւզէրիմէ չօգ տիւշիւնիյօր, վէ պէնիմ սաատէթիմ իւզէրինէ պէօյլէ թէէսսիւրի օլաճագ պիր խըրսըզլըգը ագըլ իթմէք իւզրէ տիր պանա...

—Լաքին պու խըրսըզլըգի հէնուզ իյֆա իթմէտի մի —թիեանս իթտի իչճի պաշը գորգագ պիր թարզտա:

—Իւչ կիւնէ գատար եարաճագ տըր...

—Պունա մուգապիլ սիզտէն պիր չէյ իսթէտիմէյօր մը...

—Հիչ պիր չէյ...

—Է՛հ, բէք ալա... պէն պիր տէլի իմիշիմ. չիւպհէսիզ եանըլըշ օլմալըյըմ: Արթըգ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէյիմ. մըրըլտանըը Բիւէր:

Պաուէհզու աչըգ պիր սէսլէ իլավէ իթտի.

—Լաքին տայմա կէօզէտէճէյիմ...

Ձ.

ՄԱՏԱՄ ՊԼԱՆՇԷ

Անտրէ տը Վիլիէր կիթտի, լաքին Մատմազէլ Վէրտիէ հագգընտա մուճապէթի օլտուղընտան տօլայը սէվտիկի վէ րիայէթ իթտիկի իչճի պաշըտա Ալպէր Մօժիրօն ալէյհինտէ հըսսիյաթը ատավէթ քեարանէ պուլունտուղունա պիր ազ գալըպ գըլըրտը:

Մումաիլէյհ հէմ կիտէր վէ հէմ տէ միւչէվվէշ պիր էնտիշէ իլէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ տէր իտի.

—Հիչ շիւպհէ եօգ տըր քի, պու իսիմ ատամ թէմամըլըա Լիւսիյէ ֆէտաքեար տըր, վէ հէր նէ գատար պէնիմ թահթը էմրիմտէ իսէ տէ, պէնիմ քէնտի լինտինտէ տէրէճէի սանիյէտէ էհէմմիյէթիմ օլապիլիր. պու հալտէ Բիւէր խալընըզ գըզ իչիւն պիր թէհլիքէտէն գօրգայօր, վէ պու թէհլիքէնին տէ Մօժիրօնըն սըգ սըգ պիզէ կէլմէսինտէ պուլունտըղընը զաննիտիյօր: Աճապա իչճի պաշըն պու զարֆ տուրյա նէ՞տէն լյաճ իտիյօր: Հիչ չիւպհէ եօգ տըր քի, եանըլմագտա տըր. պունուն պէօյլէ օլտուղունը իչլէրին բէվշինտէն անլայօրըմ: Էկէր Մօժիրօն Լիւսիյի տիւշիւնմէքտէ, վէ անա վէ խախօտ սէրվէթինէ թամահ իթմէյի իսթէմէքտէ իսէ, պէնիմ բագալա եարտըմ իտիպ իչ պուլմազլըգ չալըշմայաճագտը. պունտա հիչ շիւպհէ եօգ տըր: Մէրգումըն հըսսիյաթըմը անլատըգտան սօնրա, էնի իչիմ սայքընտէ քէօնտիւլ իւզէրինէ քէօրիւ վազ օլունաճագ: —Էվվէթ, էվվէթ, իչճի պաշը ագըլլըգ իթմիշ տիր... պու ճիհէթտէն հիչ պիր գօրգում եօգ տըր վէ իւմիտիմ պէր քէմալ տըր...

. . . .

Իչճի պաշը՝ տէլիգանլը իլէ պէրապէր պուլունտըգլարընտան էփիլէք կէօրտիւքտէն սօնրա, ֆապրիգայա ալթընտ[illegible] Լիւսի Վէրտիէնին պիր իչիւն Թարլայը իւզէրինէ պագան բէնչէրէյի աչտըղը վէ պու բէնչէրէնին էօնիւնտէ օթուրալը պիր թանքթէ իւզէրինտէ սէօյլէշմէքտէ[illegible] պիր մահալ օթուրտու:

Բիէր՝ Լիւսիէ պագմագլա պէրապէր քէնտի քէնտինէ չու վէճհլէ սէօյլէնմէքտէ իտի.

—Էվվէթ... էվվէթ... տայմա կէօզէթլէյէճէյիմ... Մ. Անտրէ[illegible] Լիւսիյի սէվիյօր. օնու իչիւն գանընը[illegible] էօթէյէ կէօրէմէյօր, վէ օ խալթաղըն կիւզէլ կիւզէլ սէօզլէրիյէ վաքտըրընա ալտանըեօր... Մ. Անտրէ պիլմիյօր քի, պիր տէլիգանլըլար կիպի հէր չէյէ էմնիյէթ իտէր վէ ֆէնալըգ ումմազ... պունտան մաատա պուրատա հիչ պիր հագգը մալիք օլմայըպ, հիչ պիր չէյ մուխալէֆէթ իտէմէզ... Մ. Վէրտիէ պուրատա տէյիլ տիր, էկէր պուրատա օլսա իտի, օ տա պէլքի սաիրլէրի կիպի ալտանըր Լիւսիյի մուհաֆազա իթմէյէճէքտի, վէ խախօտ ֆէնա մուհաֆազա իտէճէքտի... պու հալտէ եաւրուճաղըմ կիպի չիւպհէլէնմէքլիկիմ օ սայէտ մէտամիյէ գարըշ գօյմագ վէ տօլապլարընա էնկէլ օլմագ իչիւն պէն եալընըզըմ... պու իշ պաշը պիր իշ տիր, լաքին Ալլահըն ինայէթիյէ եալընըզ պէն նէթիճէրիմ, զիրա հիչ պիր չէյտէն գօրգում կէրի չէքիլմէմէք վէ ապա էէնիլմէմէք իչիւն լազըմ օլան եիւրէք, ճէսարէթ պէնտէ մէվճուտ տըր...

Իչճի պաշը պու կիպի միւթալէալէրտէ պուլունուպ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնիրքէն, ֆապրիգանըն իչէրիսինտէն պիրի գօշարագ կէլիպ մէրգումըն էօնիւնտէ տուրտու, միւթալէասընը միւնգաթի օլտու:

Պու կէլէն՝ օն օն իքի եաշլարընտա պիր էօքսիւզ չօճուգ օլուպ, պունունըն բէտէրի իքի սէնէ էվվէլ Մ. Վէրտիէնին վաբօրլարընտան պիրինի պօզմագտա իքէն, իւզէրինէ պիր օտուն էրզընը էրզըլարագ թէլէֆ օլմուշ իտի:

Լիւսինին թալէպը մախսուսը իւզէրինէ օ զէմանտան պէրու պու չօճուգ քէնտի գուլլէթինէ կէօրէ ֆապրիգատա ուֆագ թէֆէք իշլէրտէ գուլլանըլըպ կէչինէճէյինի չըգարմագտա օլտուղը կիպի, պիր կիւն տէ պու պիր իչճի օլապիլէճէքտի:

Պունուն իսմի վէ եախօտ մախլէսի Բարլօն (քէյէպէք) օլուպ, Բիէրին էօնիւնէ կէլտիքտէ չարգաասընը չըգարարագ «Միւսիւ Բիէր» տէյինճէ, իչճի պաշը «Նէ՞ իսթէրսին» տէյու սուալ իթտի:

—Բլիւթօն —տէտի չօճուգ...

—Էյ, նէ՞ օլմուշ Բլիւթօն...

—Խասթա տըր...

—Իհթիմալի եօգ... Պու կէճէ պէնիմ գօլ տօլաշըր: Շաֆագ սէօքիւլտիւ, արապա գաբուսընը աչմագտան էվվէլ հայվանը զէնճիրէ թագտըմ վէ եէմլէյինի վէրտիմ:

—Իհթիմալ տըր, լաքին չիմտի ինինտէ գարնը իւզէրինէ եաթմըշ... էեմլէյինէ տօգունմամըշ... կէօզլէրի պիլմէմ պիր չէյլէր օլմուշ. քէնտիսինէ սէսլէնտիքտէ, զանն իտէրսին իշիթմէյօր, վէ խախօտ իշիթմէյսինէ տախի պիր էմրէ կէօսթէրմէյօր...

(Տէվամի)

երեւէն . փութամ ասել թէ , ո՛չ միայն այս կողմ այլ Կովկասիոյ գաւառին ամեն կողմին ալ իջևանաց գլխաւորներն , որք մեծ մասամբ վրացի կամ հայ են . միևնոյն վարմունքն ունին. կարծեմ թէ ամենքն ալ միևնոյն դպրոցէ ելած միևնոյն վարժապետին աշակերտած են ։

Քաղաքէ մը կ'ելնիս ուրիշ քաղաք մ'երթալու , որ 300 կամ աւելի կամ նուազ վերստ հեռաւորութիւն ունի , (1 վերստը 1 քիլօմէթրօին գրեթէ հաւասար է կամ փոքր ինչ աւելի) , Կովկասիոյ մէջ ամեն ոք գիտէ թէ երկաթուղիով ճանապարհութիւնը Փոթիէն մինչև Տփղիս է , մէյ մ'ալ գորա կէս ճամբէն մինչև Քութայիս , իսկ ասոնցմէ զատ ուրիշ ո'ր կողմ ալ երթալու լինիս , կառքով պէտք ես ճանբորդել ։ Այս տեսակ ճանապարհորդութեանց համար առհասարակ գործածուած կառքերը , որք փոշթ կ'կոչուին, Պօլսոյ մուհաճիրներուն բեռ կրելու համար գործածած սայլերուն շատ մօտ նմանութիւն մ'ունին. 4 անուոյ վրայ բարձրացած , հազիւ մէկ թիզ բարձրութեամբ չլջապատ եզրով , տձև կառքեր են , մէջը չոր խոտ լեցուած , որոյ վրայ նստելու հարկադրեալ է ճանբորդը , եթէ տակն առնելով նստելու նստոց մը չունի հետը ; (Մաֆրաշ կ'անուանեն գորգի կամ կապերտի մէջ փաթաթուած և չուանով պիրկ մը կապուած ճանապարհորդական անկողինը ։) Միևնոյն կառքին մէջ կ'բեռցնես ունեցած պուրկ ու պարկդ ալ , և կը մեկնիս առաջին իջևանէն ։ Նոր յաջորդ իջևանն հասնիս , կառքդ ու ձիերդ կ'փոխուին , և վերստին կսկսիս շարունակել ճանբորդ. իջևանները իրարմէ երբեմն 8 , երբեմն 10 , 12 և երբեմն ալ մինչև 18 կամ 22 վերստ հեռաւորութիւն կ'ունենան . իսկ շատ բարեբաղդ լինելու է մարդ , որ իջևան մը հասնելէն յետոյ 1 ժամ վերջը կարողանայ նոյն իջևանէն մեկնելու , և ահա հոս է իջևանապետաց վարմանց մեծ գաղտնիքը ։

Պէտք է գիտնալ որ իջևանէ իջևան ձի և կառք փոխելու պայմանաւ ճանբորդող անձ մը , նախ և առաջ 2—3 մանէթ վճարելով , Աղէքսանդր կայսեր անուամբ տըրուելիք անցագիր (պատառօժնի) մ'առնել , առանց անոր ո'չ ձի կը տրուի իրեն և ոչ կառք . իջևանն հասնելուդ՝ սպլորդդ կ'իջնէ վար ու պարկ ու պուրկդ կառքէն դուրս հանելով կը դնէ իջևանին պատին տակը ; կը ներկայանաս իջևանապետին և պատառօժնիդ ցոյց տալով , կառք և ձի կը պահանջես . առջի բերան պատասխան անգամ տալու չը զիջանիր . խնդիրքդ կ'երկրորդես , կ'երրորդես , չորրորդ կամ հինգերորդ անգամուն հազիւ հազ աչքին ծայրը քու կողմդ կը դարձնէ և քթին տակէն ռուսերէն քանի մը բառ կը մռմռայ խաչպառ ձայնիւ մը և անդին կը դառնայ . եթէ ռուսերէն չ'գիտես՝ ուրիշի մը հարցնելով կ'իմանաս թէ՝ «պատրաստ ձի չկայ» ըսեր է ; Ուստի սենեակ մը ցոյց կ'տան քեզ հոն նստիլ սպասելու ։

Նոյն միջոցին կը նայիս որ մի ուրիշ փոշթ կը հասնի , ուր Ռուս զինուորականի համազգեստով մարդ մը կամ սպայ մը նստեր է ; կառքը կը կենայ , զինուորականը կ'իջնէ վար և հազիւ երկու գաւաթ թէյ կը խմէ , իսկոյն նոր կառքը կը պատրաստուի , ամենի ձիերն կը լծուին և զինուորականը իր ճանբան կը շարունակէ ; Հետաքրքրութեամբ կը հարցնես թէ, ինչո՞ւ համար քենէ յետոյ հասնող ճանբորդը քենէ առաջ կը մեկնի, իսկ դու կ'սպասես դեռ . կը պատասխանեն քեզ թէ «անորը կուրիերի պոդորոժնի էր , իսկ քուկդ պրոստի է ։» Այս երկու բառին նշանակութիւնը Ռուսիոյ մէջ ճանբորդող լաւ կը հասկնան. ուստի աւելորդ կը համարիմ բացատրել , սա միայն ասոյց է որ՝ քենէ յետոյ 5 հոգի ալ գալու ըլլան կուրիերի պոդորոժնիով , անոնք քենէ առաջ կը մեկնին , իսկ դու կը կենաս կըսպասես , ամենազօրաւոր կայսեր անուամբն ու զինանշանովը դրոշմեալ պատառօժնի մը ծոցդ ունենալով հանդերձ , անոր համար որ պրոստի (հասարակ) է եղեր ։ Սպասելէն ձանձրանալով , կը հետաքրքրուիս ելնել ախոռն երթալու , անձամբ ստուգելու համար թէ իրօք չկա՞յ պատրաստ ձի , և կը տեսնես որ 45 ձի կապուած կը կենան . Դիտել կ'տաս թէ՝ ահա պատրաստ ձիեր կան , 2 հատը թող հրամայուի լծելու , պատասխան կ'ընդունիս թէ՝ ասոնց շատը նոր եկած ըլլալով յոգնութիւննին պիտի առնեն , մնացած մէկ քանի հատն ալ կուրիերի համար կ'պահեն , ուստի դու պէտք ես սպասել , մինչև որ իջևանապետին քէֆն ըլլայ ։

Բոլոր այս հանելուկը կը լուծուի , եթէ մտք ընես սովորական և որոշեալ վարձուց գինէն աւելի 1 կամ երկու մանէթ իջևանապետին ափը թխելու ։ Բայց գոնէ անիծեալներն զայդ յայտնի և բացորոշ կերպով ուզէի՜ն . . . .

Այսպէս են իջևանապետաց ամենամեծ մասը , թէ վրացի և թէ հայ , երկուքն ալ իրարմէ վատթար և . . . .

. . . .

Ախալքալաքէն իջայ Միխայէլովքի , որն որ Կովկասու նախորդ փոխարքայ Միքայէլ Մեծ Դքսին ձեռօքը շինուած և իրեն սեպհական կալուածն եղող ընդարձակ գիւղ մ'է ։ Անդ երկաթուղին հեծնելով 4—5 ժամէն հասայ Տփղիս , որ ծագման թէպէտ վրացիական քաղաք մ'է , իսկ այսօր Կովկասեան Ռուսահայոց գլխաւոր և առաջին կեդրոնն եղած է , Հայք ի Տփղիս հարստութեան , կալուածատիրութեան և վաճառականութեան մէջ առաջին տեղը կը բռնեն ։

Երկաթուղւոյ կայարանէն մինչև քաղաքին կեդրոնը՝ կառքով ½ ժամու ճանբայ է ։

Տփղիս լեռան մ'ստորոտը կամ աւելի ճիշդը՝ բլրոյն դարվայր կողին վրայ շինուած քաղաք մ'է Կուր գետին երկու եզերացը վըրայ ։ (Կուր գետը յետոյ Երասխի հետ խառնուելով կը թափի Կասպից ծովը Ռուսաց հարաւային եզերքէն ։) Գետին վրայ , երկու գետեզերքն իրարու միացնող փառաւոր երկու կամուրջ ձգուած է , որոց մին կը կոչուի Վորոնցօֆի կամուրջ , և որոյ մէկ գըլխոյ հրապարակին վրայ կանգնած կը կենայ Վորոնձօֆի պղնձեայ արձանը , ոտքին ներքև իր յաղթական աւարներն , զէնք , դրօշակք , թնդանօթք , գլխիվայր դրուած ; Վորոնձօֆ մի նշանաւոր Ռուս զօրապետ էր որ Ներկայ դարուս սկիզբը Տփղիս քաղաքը և շրջակայքը առեր գրաւեր էր թուրքաց ձեռքէն ։

Կուր գետին վրայ տեղ տեղ կեցած կը տեսնուին չորս ական ջրաղացներ 9—10 հատ , զորս երկար նաւակաձև լաստերու վրայ շինուած , որոց մէջ-եղէն մեծ փեղկաւոր անիւը ջրին հոսանքէն մղուելով , աղացքին քարերը կը դարձնէ ։

Տփղիս այնքան նկարագեղ և հաճոյական տեսք մը չունի , սակայն բաւական մեծ , ընդարձակ ու նշանաւոր շէնքեր , մանաւանդ վերջին ատեններս , բարձրանալով շինուցած են քաղաքը , և այս շէնքերուն ամենամեծ մասը հայ կալուածատերաց կը վերաբերին ։ Ասոնց մէջ նշանաւոր են Լօրիս Մելիքեանցի ապարանը , Միրիմանեանցի Քարվան սէրայը (այս տեղ ընդհանրապէս Քարվան սէրայ կը կոչեն Պօլսոյ մէջ խանի ձևով շինուած շէնքերն , որոնց ներսի դին ընդարձակ բակ է , իսկ շըրջապատը ներսի թէ դրսի կողմէն իրարու վրայ մի քանի յարկաւ ընդարձակ վաճառատուններ (մաղազա) են կարգաւ յորս կան նաև վերնայարկ սենեակներ ուր ճամբորդք կարող են իջևանիլ կամ բնակիլ) Թամամշէֆի , Սարաճօֆի , Ծովեանօֆի , Զուպալօֆի , Յովնանեանցի , Միրզայէվի ընդարձակ Քարվան սէրայներն կամ բաղնիքները որոնց ամենքն ալ հայոց սեպհականութիւնն եղած , նոր ոճով եռայարկ կամ քառայարկ ընդարձակ և փառաւոր շէնքեր են և որոց իւրաքանչիւրն ամբողջ մէկմէկ պալատի երկայնութիւնը բռնած են . մինակ Միրզաեանցի կոչուած Օթէլը որ Տփղիսի մէջ իր ունեցած կալուածոց 50ին մէկն է դեռ , Աղէքսանդրեաքի—Սատ անուն հասարակաց պարտէզին վարի դրանը դիմացն սկսեալ կ'երթայ կ'յանգի Կուր գետին վրայի մինչև առաջին կամրջին ծայրը ։ Ասոնց քով երկրորդական կ'մնան Գէորգեան , Արծրունեան (Մշակի խմբագրին) Քարվանսերայներն որոցմէ այս վերջինն ունի նաև իր մէջ թատրոն մը և ժողովատեղւոյ ընդարձակ սրահ մը ։

Հասարակաց նշանաւոր շէնքերն են փոխարքայ Միքայէլ Մեծ Դքսին պալատը , Տէրգօ Ուլիցայի (պալատան պողոտայի) վրայ շինուած , որ այժմ պարապ է , և որոյ մէկ սրահն անցեալներն Հնագիտական ժողովոյ համալսարանական բանախօսութեանցն յատկացեալ էր ։

Շատ նշանաւոր և հոյակապ շէնք մ'է նաև վրաց մեծ գիմնազիան կամ Սեմինարիան (ժառանգաւորաց դպրոց) ; որ այժմ ռուսաց ձեռքն անցած է և զօրանոցի մը կերպարանք ունի ։ Քաղաքային բարձրագոյն վարժարանը կամ Գիմնազիան , հասարակաց պարտէզին վերի դրանը դէմը , Կովկասեան Հիւրանոցը (Քասթայնիցա) , օրիորդաց քաղաքային վարժարանը , Կովկասեան Պանքան ևլն. որոց ամենքն ալ Պալատան մեծ պողոտային վրայ շինուած են։

Հանրային այսքան մեծ և փառաւոր շէնքերուն հակառակ , Ռուսաց կառավարութիւնը ասոր գրեթէ իրեն սեպհական կալուածոյն եղող հասարակաց պաշտօնատուն մը չունի , այլ մեծամեծ շէնքերուն մէկ կամ քանի մ յարկը վարձելով իրեն պաշտօնատուն ըրած է . օրինակի համար , վերոյիշեալ շէնքերուն մէջէն՝ Լօրիս Մելիքեանցի ապարանքին կէսը ընդհանուր նամակատուն և հեռագրատարական վարչութեան պաշտօնատուն եղած է , Միրիմանեանցի քարվանսերայի մէջին յարկը՝ քաղաքային նախնական դատարաններն , իսկ վրայի յարկն ալ ամբողջ նահանգային բարձրագոյն կամ վերաքննական Ատեանն հաստատուած է ։

Քաղաքին բնակութեան յատուկ շէնքերն այնքան լաւ չեն ստորին թաղերը , իսկ քանի քաղքին դէպ 'ի բարձրադիր կողմը յառաջանայ մարդ , շէնքերն ու բնակարանները այնքան աւելի ազնուացած ու շքեղացած կը տեսնէ ։ Ասի քաղաքին նոր մասն է , որ հարուստք և ազնուականք իրենց բընակութեան տեղի ընտրած են , յորում կը տեսնուին լայնարձակ տներ , որոց խիստ շատը սակայն վերնայարկ են , և իրենց ընդարձակութեանն հետ բաղդատմամբ փողոցի դռներնուն անձկութիւնն ու նեղութիւնը կարի իսկ աչքի կը զարնէ , ծաղկաւէտ պարտէզներ , ծառաստանք , սիրուն և շքեղ օթէլներ , թատրոններ , զբօսարաններ , փողոցները լայնկէկ և խոշոր խիճ քարերով յատակեալ , երկձի ֆայթոններ , որք 30 կոպէկով (4 ղրշ. գրեթէ) քաղաքին մէջ ո'ր թաղէն մինչև ո'ր թաղը որ ուզես կը տանին ։

Ուստի փութամք ասել թէ , Տփղիսի և գրեթէ ամբողջ Ռուսաստանի մէջ այսքան նշանաւոր , մեծամեծ և հոյակապ շէնքերն իրե՛ց գոյութիւնը կը պարտին , ոչ այնքան անհատական հարստութեանց , որքան առաւել՝ կալուածական պանքաներու գոյութեանը , որոնք կալուածի մը գետինը առանդառնելով փոխ սուակ կ'տան վրան շէնք բարձրացնելու , և որոշեալ գլխաւոր մը սահմանելով . որ քան կալուածատէր մ'այս դրութեան շնորհիւ , 10—15 տարուան մէջ ինքզինքը հոյակապ շէնքի մը տէր կ'գտնէ , կալուածական պանքաներու հաստատութիւնը մեծ և անգնահատելի բարիք ու ծառայութիւն մատուցած է Ռուսիոյ ժողովրդեան , և խիստ ցաւալի է որ Տաճկաստան մինչև ցայսօր գէթ Կ. Պօլսոյ մէջ մէկ հատ գոնէ կալուածական պանքա մը ունենալու բաղդին չէ կրցած արժանանալու ։

(Շարունակելի)

Բուսումը Սիմթէ խտարէսի ճանիպինտէն կէլէն իլան ։

Բուսումը Սիմթէ հասըլաթընտան թերաքիմ իթմիշ օլան սիմ Մէճիտիյէ վէ ալթըլըգ , վէ գուշլու բիշլըքլարըն քըաֆֆէսի իշպու 1297 սէնէսի քեանունը սանիսինին 25ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 8տէ մուգավէլէնամէ տէֆթէրինտէ մունտէրիճ չէրաիթ մուճիպինճէ պիլմիւզայէտէ լիրայի Օսմանիյէյէ թահվիլ ու թէպտիլ խուլէճէյի ճիհէթլէ , զիքր օլունան էճնասըն պէրվէճհը չէրաիթ լիրայի Օսմանիյէյէ թէպտիլինէ թալիպ օլանլարըն սուրէթի թալէպլէրինի միւպէյյին կէօնտէրէճէքլէրի մէքթուպլարը գաբալը օլտուղու հալտէ , մէզքիւր բազար էրթէսի կիւնիւ նիհայէթ սաաթ եէտիյէ գատար Տէրսաատէթտէ Բուսումը Սիմթէ խտարէսինտէ գապուլ օլունաճագը վէ պիր տէ չարթը մուգավէլէյի անլամագ իսթէյէնլէրէ մուգավէլէյի մէզպուրուն իրաէ գըլընաճագը իլան օլունուր ։

20 քեանունը սանի 1882

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻՔԱ

Էվէլքի կիւն իսմի կաղէթամըզտա տերճ իտիլէն Խօճաբուդ վէ Տիւրպէքիր ատլիյէ միւֆէթթիշի Նիազի էֆէնտինին վագթըյլէ տա պիր չօգ ֆեզահաթ վէ ֆենալըգլար իճրա իթտիկինէ տայիր ըմ-Բանդ կաղէթասընա պէօյլէ պիր Օսմանլը մէմուրը թարաֆընտան ածիտէքի մէքթուպ եազըլմըշտըր .

Միւէլլիֆ էֆէնտի ,

Տիւրպէքիր ատլիյէ միւֆէթթիշի Նիազի էֆէնտինին ահվալը նալայըգասի հագգընտա եազըլղընըզ ֆըգրա միւթալաա կիւզարը աճիզի օլտու ;

Մէրգում Խօճաբութտա իճրա իթտիկի չու ֆեզահաթ կիպի տիկէր տէֆալարտա տա պազը ալչագլըգլարտա պուլունմուշ օլմազը , մէրգումըն չու ալչագ ճանընա իճրա իթտիկի քէօթիւլիւքլէրտէն պիր միսալ զիքր իթմէյի ֆայտէտէն խալի կէօրմէմ .

Պիր վագթ մէրգում Նիազի՝ Սթանպօլտա իքէն անասըլ Եանեալը օլուպ Պէյօղլունտա մէքթէպէքին օլան պիր տէլիգանլը յա ալագա իթմիչ , վէ մումաիլէյհ տէլիգանլը իլէ պըզը միւնասէպաթ պէյտա իթմէք իչիւն պիր վասըթա արամայա չըգըշմըշ , վէ նիհայէթ պու վասըթալըգ մէմուրիյէթինի իւֆա իթմէքլիկի Գավալալը Սարտ էֆէնտի թէահհիւտ իթմիշտիր , Պու ատէմ՝ էն ալչագ սէրսէրիլէրտէն պիրի օլուպ , կէօյա պիր Թագըմ իթթիֆագը խաֆիյէ մէնսուպ օլտուղընտան տայիր միւթէրիյանէ ղումպազլըգ վէ նէֆարէ խըրսըզլըգ խանէլէրտէ պուլունտուղու իչիւն պիր գալէտէ միւէյյէտէն գալէնտէրիյէ հիւքմ օլունմուշ տըր ; Շախսը մէրգում չու ալչագ ախլագըթասընա պէլտամ գաղանմըշ իտի ;

Մէրգում Սարտ էֆէնտի՝ Նիազի իլէ պիրլէշիպ մումաիլէյհ տէլիգանլըյը արաշտըրմայա պաշլամըշլար , Պու տէլիգանլը իսէ խանէտանը միւթէպէրանէտէն պիրինին մախտումու օլուպ , արթըգ Սթամպօլտա էմնիյէթ իւզրէ եաշայամայաճաղընը ֆարք իլէ պէտէր ու վալիտէսի նէզտինէ իլթիճա իթմիշտիր , Մումաիլէյհին ֆէտէրը խասպէրի ուզերինէ , իսէ թիւմէնլէրի մումաիլէյհ տէլիգանլըյա կէօյա քիւլլիյէթլի պիր մէպլաղ իգրազ իթմիչ օլմազ պէհանէսիլէ , ալէյհինտէ իգամէյի տավա իթմիշլէր , վէ մահալլինտէ մուհաքէմէլէրի րույէթ ու իքմալ օլունմազ իւզրէ Ատլիյէ Նէզարէթինտէն բուխսաթ իսթիհսալ իթմիշլէրտիր . Գոնիալը՝ Եանեալը վիւսուլէրինտէ սախթէ վէ քիւաթթըխս սանտիղի Սարտ՝ Ատլիյէ Նէզարէթինին բուխսաթնամէսինի Եանեա վիլայէթի վալիսինէ թագտիմ ու թէսլիմ իթմիշտիր .

Թէլիֆիյէթտէն սալախատէրտար օլմայան վալի բաշա՝ մումաիլէյհ տէլիգանլըյը մուհաքէմէ իթմէք իւզրէ պու իշի արտ օլտուղու մահքէմէյէ հէվալէ իթմիշտիր .

Պու տէլիգանլը ալէյհինտէ թէրթիպ ու թանզիմ օլունան էվրագը գրաաթ իթտիկինտէ , էվրագը մէզքիւրէնին Նիազի էֆէնտինին խաթթը խասսընա միւշապիհ օլարագ գալէմէ ալընտըղընը կէօրիւնճէ , հագգըմըզը հալի պէտէր ու ագրապասընա նագլ ու հիքեայէ իթմէյէ գատար վարմըշ տըր . Պէտէր ու ագրապասը թէրհալ վալի բաշանըն նէզտինէ կիտիպ , պու ֆիիլը նալայըգը վալի միւշարիլէյհէ նագլ իլէ իքմալը նամուս իչիւն քէնտիլէրինէ պիր թարաֆտարլըգ միւրուվվէթինի թալէպ իթմիշլէրտիր .

Վալիի միւշարիլէյհ՝ տէլի վէ միւտէպպիր պիր զաթ օլուպ , իկի միւթթէհիմլէրի հուզուրընա չաղըրմըշ , վէ խիթինթագ ու խիթիճվապլարընա միւպաշէրէթ իյլէմիշ տիր ։

Պու կիւնքի կիւն Տէրսաատէթտէ աքրէպէսի պէօյլէ պիր բիւթպէյի հաիզ պուլունան միւշարիլէյհ վալի պաշա հագգըլէրտէ մէրգումանըն պու ալչագ վէ բէզիլ հալ ու միւամէլէլէրինտէն միւթէէսսիր օլարագ , մէնաքիպէ թէվլիմ օլունմազ իւզրէ անլըրը Տէրսաատէթէ կէօնտէրմիշ տիր ։

Սթանպօլ   Մ. Ժ.

17/29 Ցուն. 1882

ՇԱՐԳ ՔԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

ՔԻՐԱԼԸԳ ՕՏԱ վէ ՄԱՂԱԶԱ

Սթամպօլտա Եէնիճամիլէր եօգուշունտա ՇԱՐԳ ՔԱՐՇԸՍԸ նամը իլէ մաարուֆ խանի չարշըլըն օտա վէ մաղազալարը թիճարէթա, սարրաֆան, աթըչպազ վէ ալօգաթըչըրա վէ սաիր չէվաթը միւթէպէրէտէ իճար օլունմաղ իսէ տէ , մէզքիւր չարշըտա հէնուզ քիրայա վէրիլմէմիշ օլան 8 օտա վէ 3—4 մաղազա տախի իճարա վէրիլէճէկլէրինտէն , թալիպ օլանլարըն չարշուի մէզքիւրտէ 20 նումերօլու մաղազայա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

Մէզքիւր օտա վէ մաղազալարը իսթիճար իտէճէք քիմսէլէր , պէքեար վէ չէվաթը միւթէպէրէտէն օլտուգլարը հալտէ , կէճէլէրի տախի քէնտի օտա վէ եա մաղազալարընտա եաթաբիլէճէքլէր տիր ։

ՕԼԻՕՆ

ՊԷՕՅԻՒԳ ՄՕՏԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ Նօ 8

Մաղազամըզտա պու տէֆա ֆիխմանլըգ իչիւն գումաշլար , սաֆի իբէքլի վէ իբէք իլէ գարըշըգ եունլու կարնիթիւրլէր , եավալլըգ չուհալար վէ իբէքլիլէր , սաչագ վէ գօրտէլա վէ ֆանթազիա մաթալարը , էլրաղէլէր , բամպուգ վէ եիւն չօրապլար , Բէյնէք էլտիվէնլէրի օլարագ թէքմիլ սէչմէ մալլար կէլմիշ օլտուղունտան բաղդէթլու էհալիյէ իլան իթմէքլէ իֆթիխար իտէրիզ ։

Մաղազամըզ հէնուզ թէէսիս օլունմուշ օլուպ , բաղդէթլու էհալի օրատա քէնտի կումթասընա կէօրէ հէր նէվի թաղէ վէ եէնի մօտա մալլէր պուլաճագ տըր ։

Էմթաամըզըն էյի ճինս օլտուղունա վէ ֆիյաթլարըն էհվէն պուլունտուղունա գանաաթ հասըլ իթմէք իչիւն , գատընլարըն պիզզաթ մաղազամըզը թէշրիֆ պույուրմալարընը թավսիյէ իտէրիզ ։

ԱԹԼԱՍ ԳԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Սելանիքտէն եազըլտըղընա կէօրէ , Եունան ասաքիրի թարաֆընտան Վօլօսըն իշղալ օլունտուղու սըրատա , չէհրը մէզքիւրտէն հարէքէթ իտէն պիր հայլի իւ թէօնըն 2 մէյհուր սէրքէրտէլէրի Նիգօլասօս իլէ Տէրուսի՝ աֆվը ումումիյէ մազհար օլմագ վէ եախօտ պիր գաչ այ մահպուս օլտըգտան սօնրա սէպիլլէրի թախլիյէ օլունմագ չարթըլէ Մագետոնիա հիւքիւմէթը մահալլիյէսինէ արզը թէխալլէթ իթմիշլէր տիր ։

—

Եունան գրալընըն իքի պէօյիւք մուխամիրատան գուրբ ղունու Աթինա կաղէթալարը եազըյոր ; Գրալը միւշարիլէյհ յունվարըն 21ինտէ Բիրէյէ կիթթիկի սըրատա բաքիա օլտուղու չըմէնտոֆէր գաթարը մախսուսու պիր միւսատէմէ իթմիչ , վէ գրալ իլէ սաիր լարըն խէվֆ ու տէհշէթինի մուճիպ օլմուշ իսէ տէ , պիր ֆէնալըգ օլմամըշ տըր ։

Եինէ էվէլքի մէզքիւրտէ գրալ քէօշքիւք պիր վաքըա բաքիա օլտուղու հալտէ , Ցանիմարգատան միւրուտ իտէն պիր հարպ սէֆինէսինին զըյարէթ վէ օրատան ավտէթ իտիւպ , վաբօրտան գարայա այագ պասար պասմազ բաքիա օլտուղու վաբօրուն գազանը բաթլամըշ տըր ։

—

Սարուխան միւթէսարրըֆլըղընտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ , Թաթար օղլու Իպրահիմ նամ չագի խուզէրինէ սէվգ օլունան ժանտարմա մէմուրլարը թարաֆընտան մէրգում հայտուտ թէրթիպ օլունմուշ տըր ։

—

Մօսքօվա էվէլքի գարանթինա խանէսինտէ գօլէրա իլլէթի քիւլլիյէն զայիլ օլարագ , մահալլը մէզքիւրտէ պուլունան հաճիլէրտէն 300 նէֆէր գատար պիր գաֆիլէ մէմլէքէթլէրինէ ավտէթ իթտիքլէրի կիպի , տիկէրլէրի տախի պէյտէրպէյ ավտէթ իթմէքտէ իմիշլէր ։

ԻԼԱՆԱԹ

*Բուսումաթ Էմանէթինտէն կէ-
լեն իլան.*

Իւզէրլերինտէ գուրչուն մէօ-
րիւ օլտուղու հալտե տիլարը էճ-
նէպիյէյե Բրան էր օլմագ իւզրէ
կէօմրիւյէ կէվիրիլճէք Իրան
թէնպէքիսի հագգընտա բէտտը
բուսում օլունամայաճաղընտան,
Թիւճճարը Բրանէր իտէպիլէճէյի
թէնպէքիսի վար իսկ, կէլճէք
1298 սենէսի չէհրը մարտընդն 15.
ինէ գատար Տէրսաատէթ Էմթա-
լի տախլիյէ կէօմրիւիւ նէգա-
բէթինէ թահրիրէն ինպարը քէյ-
ֆիյէթ օլընարը հալտե, մաղ-
զայա մէմուր Իրանալյա թէնպէքի
գապարընա մէճճանէն գուրչուն
մէօհրիւ տարպ օլունաճաղընտան,
պուրաստ թիւճարնա մալիւմ օլ-
մագ իւզրէ իլան օլունուր։

19 քէանունը սանի 97

ԲԷՌ ԶՕԳ ՌԻՄԷՍՆԷՑԻ

ՄԻԻՌԼԻՏՏԷՐ ԻՏԷՆ

ՎԷԼՎԷԼԷԼԻ ԽԱՄԹԱԼԸԳ

Պու խասթալըգ ճիւզլի պիր մկյտէ պօղուղդուղու իլէ պաշլար, լաքին էկէր իսլթիատտան միւհիմնէնիմէզ իսկ, նիհայէթ վիճուտրն հեր թարաքինա վէ պաշլանա տալաղա, գարա հիյերէ վէ միտեէ վէ նիհայեէթ պիւթիւն էթ պէզզէրինէ սիրաեէթ խտէր, վէ պու սուրէթլէ պու խասթալըղա միւպտելա օլանլար միւտթեթը էօմիրլէրինտէ մուզտարըպ օլուպ, էօլիւմանէրի պու իպտիրաստէն գուրթարըր։ Էքսէրիա պու խասթալըգ էյլի ֆարգ օլունմայըպ հանըլըրը, լաքին շոր սիվալլար իյրատ օլունտուգտա, էգզքիւր խասթալըղա միւպթէլա օ-ղուպ օլունմատը անղարըրը։ Թաւամ իթտիքտէն սօնրա նէֆէս ալըպ վէրմէ քտէ միւշքիլաթ, զահմէթ վէ ոզզընթը չէքէրմիսինիզ։ Տէրինտէն պիր աղրը վէ պու աղրը իլէ պէրապէտտիսի պիր եօրկունդուգ տույամըմընը։ Կէօզլէր սարարը՞ մը։ Սապահլարը տիշլէրտե վէ տիշ էթլէրինտէ գաթը, վէ եարըշկան պիր նէմլիք վէ աղրը տատսըզլըրը վա՞ր մը։ Տիլ բասը՞ մը տրը։ Դապուրկալաբտա վէ սըրթտա աղրը տույամըմընը։ Գարա ճկյեր պէօյիւմիւշ կիպի սաղ թարաքինըզտա պիր թաղեկ վար մը։ Դապըզլըգ վա՞ր մը։ Ուճուգի պիր վագիյէթտե եանի պօյու պօյունա եաթմըշ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալգընընդտա։ պիր նէվի պաղ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամաշմագ կիպի չէյլեր օլո՞ւր մը։ Իտարտ աղ մը տրը վէ բէ՞ք բէնգիլի տիր։ իտարտ թօբլանը՞ր մը։ Թաւամ տան սօնրա՝ եէսկիյինդ տէրհալ էգզլի՞ր մի վէ կէյիրմէքլէր կէլի՞ր մի։ Սըգ-սրգ եիւրէք չարբընթըսը վուգու պուլո՞ւր մու։ Պուեթին պու էմարէլէր պիրտէն կէլէմէդլեր։ Լաքին պու տէհկէթլի խասթալըղը Թէրագդսինէ չէօրէ, մէգքիւր էմարէլեր խասթայա բէյտերբէյ եգիյէթ վերիրլեր։ Էկեր պու խասթալըգ պիր միւտէթ իսթիտատ իտէր իսկ գուրու վէ կըշզալաբը պիտր էօքսիրիւք հասըլ օլուր, վէ պիր աղ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պալլամ տա կէլիր։ Խասթալըգ բէք իլերի վարմըշ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկ ալըր, էլլէր վէ սեագլար սօղուր վէ նէմլէնիր։ Գարա ճկյեր իլէ տալագ բէյտտէրբէյ խասթալանընճա, սըզը աղրը մէյտանա չըգար վէ պէրմիւթատ իհտա օլունան թէտավի պու սօն աղրըլարա հիչ պիր թէնսիր իթմէզ։ Պու խասթալըգ ատի պիր մուալիճիլէ տէֆ օլունուր իսկ, իլգ էմարէէ էր կէօրիւլճէճ տէիհալ պիրը տգգաթը թամամ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհէմմ տիր, վէ եկեր խասթալըգ էյլճէ քէօրէլէշմիշ իսկ, իրթահ աչըլընճայա վէ հաղամ ալճիթլերի տիզէլինճէյէ գատար ասըլ իլաճա տէվամ իթմէլի տիր։ Պու խասթալըղա գարա ճկյեր խասթալըղը նարբյլա պագըլըգ, պու տէհշէթլի իլէթ ալճյհինտէ էն էմին վէ էն միւսսիր իլան «Սէյյէլէն ղէֆ»-ութեաղ ղէրօղը» տըր։ Պու պիր թերթիպի նէպաթի օլուպ Ամերիգատա եաբըլըր վէ Լոնդրատա Ֆարինկթըն Բօատ Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ թարաֆընդան սաթըլըր Պու շիրոպ սէպէպը հագիգիսինի վէ պիրթաալ խասթալըղը տա քէօքիւնտէն տէֆ իտէր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ
21 Ֆարթինկթըն Բօատ Լոնդրա Է.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուտանը էճզախանէսինտէ վէ Պէյօղլունուն ճատտէսինտէ Մ. Գանցիւգ պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա Մ. Վէլիցին էճզախանէսինտէ վէ պիհէմլէ իսպէչար տիւքքէանլարընտա պուլունուր։

Թօքտան վէ բէրաքէնտէ միւպաեէամ իչին Գալաթատա Զապրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտըրըմտա Նօ. 95/7տէ Ումումի Ինկիլիզ Մաղազաընտա մէմուրը մախսուսը ԷՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ՊԻՐ ՆԷՎԻ ԻԼԱՆ

Ասմա ալթը ճիվարընտա թահ. միս սօգաղընտա 22 Նիմէրօ իլէ մուրագգամքիչատ իթմիշ օլտուղումուզ ՍՈՒԼԹԱՆԻՃԼ Նամ տուխան ֆապրիգասընտա պու տէֆա եէնիճէէն ալա ճընսլարընտան խուսուսի կէթիրմիշ օլտուղումտուխանէրտէն Դանիչ հալինտէ օլարագ գօգուլու վէ իչիմի ղաեէթ կիւզել հեր նէվի տուխանլար ֆիյաթը սարէյէ նիսպէթէն էհվէն ֆիրուխթ օլունմագտա օ. լուպ, պու քէրրէ միչթերիլէրիմիզի խօշնուտ իթմէք վէ տահ զիյատ չէօհրէթ գազանմագ իչիւն հեր նէվի բաքէթլերին տերունինէ իքրամյէ նամըյլա պիրեր պիլէթ վաղ օլունուպ, մէգքիւր պիլէթ հեր գանը բաքէթտէ զուհուր իտէր իսկ, համիլինե տուխանճըլարտան վէ եուխտա ֆապրիգաի մէգքիւրը Զընտան Գաբուսունտա Ֆէսճիլեր ճատտէսինտէ 16 Նիմէրօլու տէ բօղիթօօրնտան պիր բաքէթ հէտիյէ օլունճաղը մէգքիւր պիլեթլերտե 3 լիսան իւզրէ զահրլերինե իլան օլունմաղա, բաղպէթ պուլուրան զաթլարը էգհէրճիհէթ մէմնուն իտէեկկիմիզի իլան իտերիզ։

15—5

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՄԸՆԱ ՏԱԻՐ

ՎԻԷՆՆԱՆԸՆ ՄԼԻԼԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

Ինչու պանգա էօմիւր սիկուրթամընտան մատտա, չօճուգլարընդ պէօյիւմէնէ գատար պիր սէրմայէ բէյտա իթմէք իւզրէ ազչէ տախի գապուլ իտէր։

Պու պանգա Սոնրէա գոնէլէ նէղրէրինդէն 1869 յունէ 8 վէ Մոճարէոնան ընճոբէր նէղրէրինդէն 1870 օգոստոս 27 ընրէթլերէրնէ վէ 747/640 նումերօլարը էլէ եմճնէպաղ տէղ էնմէյ տիր։

Մէգքիւր պանգա՝ ինսանընն էօմրիւնիւ մուայյէն իքրամյէյէրլէ վէ քեաֆֆիյէի չէրտիթը մալիւմ իլէ սիկուրթա իտէր. եանի էօմրիւնիւ սիկուրթայա գօյմագ իսթեյէն ատէմ կէրէք հեր նէ վագթ վէ ֆիթաթ իտէր իսկ, վէ կէրէք սիկուրթա միւատէթինէն սօնդրա սաղ գալը իսկ, պու պանգա օ ատէմին թային իմտինի մրգտար մէպլաղը, վէ օրթագլաչը օլան սէրմայէլերի սիկուրթա իտէր։

Մէգքիւր պանգա՝ թալէպ օլունան թարիհնամթը, ապա թէնգիհ վէ թէնգիլ իթմէքտէն սէքիզ կիւն անցընդ թէհտիյէ իտէր, վէ ինսանիյէթ բէրվէրլիք գավարտինէ թէվֆիգէն, քէնտի միւթէրիսլերինէ բէք միւսահիտ չարթլար վաղ էյլէր։

Տահա զիյատ մալիւմաթ վէ թարիխաթ այմագ իչիւն Անճէնցիտ բէք չօգ լիսանտա բրիսալէլէր թէրճիմէ տիր։

Թէրճիմէ էվի Մէրբ Ն. Ղանտ
Ա. Հէյֆէրի

Գալաթատա Գարաքէօյտէ պօրսանընդ գարշըսընտաքի տարիէնին իքինճի գաթընտա 13 նօմէրօլու օտատա։

Սթամպօլտա Քիւչիւք Նէնի խանտա Մ. Հէրմ. Ա. Հօլչթէյն վատէոր կէլմիչ օլան հեր սիկուրթա պէտէլինի ախզ ու գապուլ իթմէյէ մէմուր տըր։

ԹԷՐՏԻԼԻԷՆ ԳՕՖԹ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸ ԻՏԱԼԻԱՅԻ

ՏԷՐՍԱՏԷԹԻՆ ՄԱՆԱՐԱՆ ԴԷՊԷՏԻՆԴԷ ՎԷ ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԻ ԴԷՊՈՅԻՆԴԷ ՏԷՐՍԱՏԷԹԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՔԱՅԻ ՄԱՍԻՆ ԴՐԱՆՑ

ՄԹԱՄՕՂՈՒՄԱՆ ՀԱՄԱՐԻՆԴԷ

Հ. Ս. Ֆ. Ֆ. Ֆ